Ч. 38. Львів, середа 5. квітня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно з краю 700 М.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 40 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 60 М. Між новинками і в редакційній части 100 М. За дрібні оголошення 12 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50 процент дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 30 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Львів, 4. квітня 1922.

Нашим коштом. Вчора побіжно звернули ми увагу на аґітацію большевицьких аґентів, які нашим коштом і на нашій території бажалиб зробити діверзію в часі ґенуенської конференції виключно для підпертя своїх інтересів.

Навязуючи до цієї статті, зазначимо, що по одержаним нами інформаціям, цей наступ большевицьких сил, зглядно насиланих з заграниці большевицьких елементів, має бути противагою протисовітської авантури, підготовлюваної російськими реакційними силами з участю деяких українських наємників. А саме ген. Врангель, фінансований Францією мав би від сторони Бесарабії перейти через Дністер і зайняти Одесу. В цю неофіціяльну, чисто демонстраційну, пробну протибольшевицьку акцію крім французьких чинників є замішані також деякі неофіціяльні чинники польські і румунські.

Після евентуальної обсади Одеси, зявився би там французький десант, який мав би бути заборолом Врангелівської акції. Жертвою „помочі" впалаб сама Одеса, проголошена „вільним містом", себ-то французьким портом. З Врангелем мав би посуватися окремий український військовий відділ, імовірно під проводом ген. Грекова, з котрим тепер ведуть переговори всі „союзні" дефензиви. Мається на меті очистити Правобережну Україну від большевицької окупації і піддати її польсько-румунській обсаді — анальоґічно до німецько-австрійської окупації з р. 1918. Адміністрація на території Правобережної України малаб бути українська та оставати в залежности від Варшави і Букарешту. Ми знаємо докладно, що двом визначним наддніпрянським діячам пропоновано польськими ендецькими колами пости „воєводів" волинського й подільського по другім боці Збруча. Аж після заведення ладу на Правобережній Україні можливі були би переговори з „протекторами" про створення української національної армії і про перехід Дніпра на Лівобережну Україну.

Ось так в найзагальнійших зарисах представляється плян нової протибольшевицької авантури. Немає двох думок про те, що ця акція булаб ведена нашим коштом, коштом останків українських збройних сил, що находяться в таборах полонених, коштом нашої території і нашого населення, але не в нашу користь. Перш усього годиться замітити, що Українцям з ніякими Врангелями не є по дорозі. Коли російські протибольшевицькі орґанізації бажають знищити совіти, то нехай шукають собі иншого шляху до Москви. Коли Франція хоче робити інтервенцію, то нехай робить її своїми силами, коли польські і румунські кола бажають причинитися до знищення большевиків, то нехай самі анґажуються в акцію, котра ледви чи має які вигляди.

Вкінці на ще одно хочемо звернути увагу. Кожда інтервенція зовні тільки зміцнює большевиків, тільки підсичує російський шовінізм і імперіялізм, та мститься найбільш варварським способом на Українцях. Крім того нпр. участь польських ендецьких кол в тій крівавій фарсі наглядно вказує, що через окупацію Правобережної України мається на меті відмежувати Галичину від Великої України та тим чином дефінітивно вбити східно-галицьку справу. До такої акції ніякий Українець не може приложити руки, хіба наємник чужих інтересів!

І хоч ми постійно поборювали й поборюємо російську окупацію України, хоч ми постійно критикуємо большевицький режім на Вел. Україні, хоч бажаємо гарячо приспішити день волі і свободи цілої України, то мусимо з усею рішучістю виступити проти нової окупації, проти служби ad maiorem gloriam Polonizacji [illegible], а шкоду українських інтересів.

З другого боку мусимо остерегти наше громадянство перед акцією большевицьких аґентів на території Східної Галичини, яка найживійше проявляється на области між Збручем і Золотою Липою. Там грасують підозрілі осібняки, які шаржують національними кличами, оповідають несотворені, видумані історії з чисто провокаційною метою. Їх безсоромність доходить до того, що вони навіть погрожують шляхом денунціяції віддати в руки польської поліції тих, що мали би сміливість протиставитися їхній шкідливій роботі. Це все вказувало би, що тут закроюється знов на ґрандіозну провокацію з боку всіх чинників, які бажалиб відвернути увагу нашого громадянства від насущних потреб, які хотілиб знову заповнити тюрми нашими діячами, або кинути пятно „большевизму" на наші змагання.

Як в нашім інтересі не лежить відбудовувати „єдіну, неделіму" або заміняти большевицьку окупацію Правобережної України иншою чужинецькою обсадою, як в нашім інтересі не лежить дальше розшматовувати українські землі та творити ще тіснійше ґетто для Сх. Галичини, то так само всупереч нашим інтересам і змаганням, є потурання роботі большевицьких аґентів.

Ці наші слова мають за завдання не тільки освідомити наш загал про підготовку ріжних сил, що бажають на нашій національній території устроїти собі крівавий кадриль і тим чином дальше нищити наш національний орґанізм, але й виразно ствердити, що робота большевицьких аґентів ніяким чином не може бути вписувана на наш рахунок.

Проти цього ми рішучо застерігаємося.

Перед важними подіями.

Новий італійський кабінет і його програма. — Фюмська проблема. — Союз народів запрошений до Ґенуї. — Рішення антантських міністрів в Парижі дороговказом майбутніх політичних рішень в Ґенуї.

Відень, 27. марта 1922.

(Г. М й). Від 22. до 28. с. м. радила в Парижі конференція міністрів для справ закордонних Англії, Франції і Італії в справі вирішення проблеми близького Сходу.

На довго вже перед конференцією політичний світ займався становищем Англії і Франції в тій справі. Про Італію і про її становище майже забуто мимо того, що вона є третьою европейською державою могучого аліянтського бльоку.

Та зараз, скоро почалася згадана конференція, політичний світ дізнався, що в справі проблеми близького Сходу Італія не думає попирати ні англійське, ні французьке становище, ані посередничити між обома згаданими державами, але виступає з своїми власними домаганнями.

[illegible] Італії здивувала чимало політичний світ, бо дотепер бачив він її, як вона у всіх справах Европи будь доскакувала до становища одної із згаданих держав, будь що найвище перенимала на себе ролю посередника між ними, нпр. лінія Сфорци в Горішній Сілезії.

Так отже сим разом замаркувала Італія, що вона не думає заступати тези, які приняла Англія або Франція, але буде в справах Европи вести „свою" самостійну політику, що відповідає передусім інтересам Італії. Се становище Італії буде мати дуже велике політичне значіння, з окрема також при вирішуванню східно - галицької справи.

А проголосив те нове становище Італії її теперішній міністер для закордонних справ сенатор Шанцер, безперечно, одна з найбільше визначних особистостей теперішнього кабінету де Факта. Міністер Шанцер відомий також нашій суспільности не ізза того, що він вже у двох італійських кабінетах занимав ріжні портфелі, а в останнім часі проводив італійській делеґації на вашінґтонській конференції, але ізза того, що ще в грудні 1920 р. в Женеві, як делеґат Італії на Союз Народів, він був одним з перших, що віднісся з повною симпатією до визвольних змагань галицьких Українців.

Кабінет Факти прийшов до керми при кінці лютого с. р., майже по одномісячній правительственній крізі Бономі.

Новим кабінетом Італії займемося обширнійше тому, що на нього паде важка роля переведення ґенуенської конференції.

Правительство Бономі уступило під напором ліво-демократичного бльоку тому, що правительственне сторонництво католицьких популярів занадто яскраво маніфестувало своє змагання усунути якнайскорше довголітну „ворожнечу" між Ватиканом і Квіріналом. Безпосередною причиною повалення кабінету Бономі було се, що двох його міністрів-популярів, в часі недуги папи Венедикта особисто заходили до Ватикану та розвідувалися про стан недужого. Така яскрава маніфестація [illegible] кабінету порушила правительственні партії лівиці, які що правда в принципі не є проти згоди Ватикану з Квіріналом, але домагаються сього, щоби угода наступила на основі офіціяльного акту, а не щоби поодинокі члени правительства на власну руку випереджували грядучі державні договори в тім напрямі.

Після уступлення Бономі, доручив король місію утворення кабінету: де Ніколя, а опісля Орляндо, одначе ні одному, ні другому не повезло. Публична опінія за кордоном і в краю сподівалася повороту старця Джоліті. Тимчасом лідер партії популярів дон Стурцо заявився іменем своєї партії проти Джоліті. Ся заява не дотикала сторонників Джоліті. Тому, що без партії популярів неможливе було утворення нового правительства, кандидатура Джоліті відпала, а місію утворення одержав де Факта, відомий джолітієць, якого уважають за „пляцгальтер-а" Джоліті.

І справді на Монтечіторійо засів де Факта з новим кабінетом, який в дійсности десиґнували секретаріяти демократичних партій і популярів. Кабінет має провадити політику правительственних партій. Щоби яка справа увійшла в програму кабінету, то уперед мусять її приняти за свою управи партій, а сі щойно дають наказ дисиґнованим від себе міністрам. Тому в Італії, хоч се монархія, є дуже важ-

Пр. 93|22. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часописи „Громадський Вістник" ч. 33. з дня 30. марта 1922. в артикулі під наголовком 1) „Новий виступ п. Миколи Ганкевича" в уступі від слів „саме Україна" до „польську територію". 2) „Мова фактів" в уступах а) між словами „вязанку фактів" і „тернистого шляху", б) від слів „що ілю труюгь" до „учительство", в) від слів „чого мали би ми" до „стосункуф народових" містить в собі єство злочину з § 65а) кар. зак. узнав доконану в дни 29. марта 1922. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. п. к., заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862. Д. п. д. № 6. ех 1863 а іменно засудженнє за переступство на гривну до 400 Мкп. — Львів, дня 31. марта 1922.

(Підпис нечиткий).

українським громадянством на Україні і поза Україною.

По всіх краях панує право і звичай, що жовнір підлягає небезпеці бути вбитим тільки до тої хвилини, поки він має зброю в руках. Ранені і інваліди можуть спокійно лікуватись і перебувати навіть у ворожих лікарнях і таборах і ніхто його не зачепить, ніхто не покривдить, а навпаки всякий поможе, чим може. Вони самі, їхні сімії і сироти по них користуються опікою і допомогою своєї держави і всі їх поважають...

Не така доля впала нашому раненому, нашому інвалідови, нашим сиротам воєнним... То у нас витягають з лічниць ранених старшин і козаків вороги України, катують і вбивають, то наші безрукі і безногі інваліди, то наші сироти по загибших у визвольній боротьбі батьках мусять тікати з Рідного Краю, ратуючи своє життя перед помстою переможців.

За них то за цей цвіт нашої Батьківщини, за цих найдостойнійших синів її я й піднімаю свій голос. Коли всі здорові, багатші й біднійші земляки наші не допоможуть їм, не заступляться за них, не пригорнуть і не нагодують, то хто-ж це зробить? Хто сплатить їм хоч в частці той святий довг, який має перед ними всякий Українець, все українське громадянство, весь український народ.

Я закликаю всі українські громади, Товариства, Спілки, Гуртки й Організації, заснувати кожне у себе фонд українського інваліда, закликаю всіх українських громадян, особливо людей маючих, купецтво, промисловців, кооператорів, а також українське жіноцтво і українську молодь нести хочби найменші не одноразові, а постійні лепти в жертву до цих фондів, взяти до себе на годування й виховання хоч по одній нещасній українській сироті.

На мою думку поки виборемо собі право спокійного життя на Україні й поки долею наших інвалідів і воєнних сиріт могтиме займатись держава, фонди ці мають зоставатись в безпосередньому розпорядженню і завідуванню тих організацій, при яких вони будуть засновані і зібрані і мають витрачатись під їх контролем на дійсну допомогу по призначенню.

З особливо гарячим закликом звертаюся до нашої американської еміграції, що не потерпіла від війни і склала вже досі значні докази великого патріотизму і почуття обовязку до Рідної Країни. Ви мусите кождий без винятку скласти до своїх найблизчих товариств, громад і організацій хочби найменшу жертву на фонд українського інваліда і мусите прихиляти до того всіх своїх найблищих співгромадян.

Нехай ці жертви визвольної боротьби, нехай ці найліпші сини свого Краю знають, що вони не забуті, не самотні, що їхня жертва не пропала дарма, що вона горячою луною відбивається у гарячих серцях земляків, яким не дано було зазнати щастя й чести взяти участь і пролити кров свою в оружній боротьбі за батьківщину.

На початок фонду інваліда закликаю всіх Українців, всі українські громади, Товариства, Гуртки і Організації оповістити цьогорічні свята, яко день українського інваліда.

Прохаю особливо українське Духовенство в ці дні закликати вірних до жертв на фонд українського інваліда. Нехай всі віддадуть у цей фонд кожний по достатку, а тоді не буде у нас ні одного голодного і безпорадного інваліда, не буде ні одної сироти без опіки й науки, тоді покажемо, що наш нарід живий і вартий незалежности і свободи, а вороги наші побачуть непереможну силу в нашій єдности.

Інформації про справи, що торкаються потреб і місця перебування потребуючих допомоги українських інвалідів і воєнних сиріт, можна добути в тимчасовому Центральному Правлінню Всеукраїнської Спілки Військових Інвалідів і уповноважених представників спілки за кордоном через українські часописі і українські установи у Відни і Український Громадянський Комітет у Празі.

Генерал-поручник
Омелянович Павленко.

Преса.

Східногалицькі Німці.

„Wiener Mittag" з 31, марта с. р. містить отсе письмо д-ра Рудольфа Шміда зі Львова:

Вельми шановний Пане Редакторе! З найбільшим зацікавленням і з повним національним вдоволенням ми східногалицькі Німці слідкуємо за статтями, які поміщує в східногалицькій справі Ваш денник. Дозвольте мені скористати з побуту у Відні і в коротких словах зобразити положення Німців в Східній Галичині.

В Східній Галичині живе понад 50.000 Німців. Мимо сього відносно невеликого числа вже за часів австро-угорської монархії причинилися ми богато до господарського і культурного розвитку краю, так дуже занедбаного цілими століттями. Цю нашу діяльність для добра Східної Галичини з признанням оцінило після упадку монархії новоуконституоване правительство, до якого належали між иншими відомий парляментарист д-р Евген Петрушевич як президент, д-р Кость Левицький і д-р Назарук, і признало нам повне урівноправнення з Українцями як в публичному і приватному життю, так і в армії. Всіх Німців, які зголосилися до української армії, принято і віддавано їм навіть найвисші місця.

Одним словом — ми почувалися мимо нашої приналежности до німецької нації горожанами держави, яка нам так само, як колись наша вітчина, заґварантувала всі горожанські права.

Инакше сталося, коли прийшла польська влада. Все, що німецьке, зразу всіма средствами здавлено Наші школи позамикано, наші господарські товариства порозвязувано, наші права зігноровано. Дійшло до того, що небезпечно було на вулиці говорити по німецьки. Заходила небезпека бути за це щонайменше потурбованим.

Ми надіялися, що антанта вкоротці вирішить долю Східної Галичини і ми будемо визволені. Одначе рішення не прийшло і нам вже здавалося, що цілий світ забув про наше горе. Одначе коли ми побачили, що Ваш денник, політично зовсім инакше поінформований, як ми, що засуджені на інформації з односторонного польського джерела, саме тепер перед Генуєю приносить надію на визволення, в нас оживає нова надія.

Тому дозвольте від щирого серця подякувати Вам від імени богатьох за Ваше обстоювання незалежности Східної Галичини.

Польща.

Добра посада.

На становище ґенерального делеґата польського уряду у Вильні висунуто сім кандидатів. Є ними: бувший міністр Рачкевіч, ґр. Солтан, К. Недзялковскі, ґр. М. Коссаковскі, С. Довнаровіч, А. Майштовіч та А. Хоміньскі.

Акція польського уряду проти доріжні.

Дня 1. квітня відбулася в польському міністерстві фінансів пресова конференція, на якій міністер Міхальскі розсновував свої пляни дотично боротьби з доріжнечею і упадком польської валюти.

Глухонїма Литва.

Литовський уряд не дав ніякої відповіди на останню польську ноту, супроти чого польське міністерство закордонних справ вислало до Ковна другу ноту, в якій пропонує навязання почтово-телеґрафічних взаємин.

Дипльоматична компромітація.

На конференції в Ризі делеґації Польщі, Лотви, Естонії і совітської Росії підписали договір, в якому м. и. сказано: „Делеґати Естонії, Лотви і Польщі висловлюють думку, що з огляду на справу економічної відбудови Східної Европи було би доцільно правно визнати правительство совітської Росії". І ще один passus: „Делеґати Естонії, Лотви, Польщі і совітської Росії урочисто потверджують своє щире бажання утвердити загальний мир і своє рішення оставати в добрих взаїмних відносинах та шукати децизії спірних квестій на мирній дорозі.

В тій цілі делеґати будуть в цілости попирати прінціп розоруження в усіх державах. Делеґати признають, що для забезпечення мира є конечною річию, щоби границі поодиноких держав були стережені виключно правильними військами, або державною граничною сторожею. Делеґати вважають невідкличним до осягнення цеї мети усталення здовж границі стреф, до яких оружні сили булиб допускаємі тільки в мінімальній скількости, рівній для обох межуючих держав. Справа ширини тих стреф, як також скількість війська, яке буде до них допущене, буде управильнена спеціяльними договорами поміж дотичними державами, рівночасно делеґати вище вичислених держав стверджують, що громадження ворожих оружних сил поблизу границь, як також випади тих військ на територію сусідної держави становлять небезпеку для мира і признають, що кождий уряд поносить відповідальність за формовання на території його держави оружних банд, як також за перехід тих банд на територію сусідної держави. Делеґати висловлюють погляд, що було би бажаним, щоби сторони, репрезентовані на зібранню, випрацювали на ґенуенську конференцію точні проєкти, які мали би на меті реалізацію повище виложених прінціпів.

Протокол цего договору підписав представник Польщі п. Иодко, розтелеґрафувала по світі польська офіціяльна телеґрафічна аґенція.

З боку Польщі, держави, яка що до заграничної політики стоїть під повною кураделею Франції, підписання такого договору було сміливим самостійним кроком. Минув день і вийшов скандал. Варшава відпекується сього договору. Польська преса пише, що п. Йодко не мав повновласти підписувати який небудь документ, що не порозумівався з польськими військовими властями в справі цофнення військ з над границі, що він мав тільки змагати до ствердження спільного становища надбалтійських держав і Польщі супроти Росії, становища усталеного у Варшаві.

Польське міністерство заграничних справ вийшло скомпромітоване. Його представник в Ризі позволив собі на крок, який у Франції викличе обурення. Тепер польське правительство відпекується договору і п. Йодка, якого Чічерін пошив у дурні.

Дописи з краю.

Стинава нижна, повіт Сокаль.

В неділю дня 26. м. м. відбувся в Стиняві нижній Шевченківський концерт, уладжений заходом читальні „Просвіти". На програму концерту зложились: вступне слово, яке виголосив голова читальні п. Н. Мельник, хорові співи під управою п. П. Петриканина, та деклямації дівчат і хлопців. Концерт вийшов дуже удачно. Невеличка саля громадського дому не могла помістити місцевої молоді, та гостей зі сусідних сіл. Вразила лишень відсутність старших місцевих громадян, із котрих лиш декілька зявилось на концерті.

Стинава нижна була перед війною одним із найкраще зорганізованих та найрухливійших сіл скільського повіту. Розбите воєнним лихоліттям життя відновилось що лиш минулого року на весні. Гурток молоді за ініціятивою молодих господарів Н. Мельника, та Н. Васильчука і п. М. Добрянського відновив читальню „Просвіти". Молодий дяк І. Петриканин оснував хор, який щораз краще розвивається, особливо тепер під управою п. П. Петриканина, що обняв дальше ведення хору по виїзді брата Івана зі села і йому належиться головна заслуга, що Шевченківський концент вийшов так несподівано гарно.

Від цього часу Стинава нижна вступила на шлях відродження народнього життя. Концерти, театральні вистави, відчити, вечерниці, сходини для спільного читання слідували одні за одними. Невеличка читальняна бібліотека не могла заспокоїти жадоби книжки. Тепер поповняється її на кошти одержані з вистав. На книжньому ринку відчувається брак відповідних для народу книжок, головно узглядняючих потреби сільського життя.

Крім просвітного руху положено перші основи під економічне піднесення села. Заходом читальні вислано чотирох хлопців (С. Туркочина, М. Бегея, І. Петречка, Д. Білінського) на кооперативний курс до Стрия і тепер засновується кооперативу. Перші основуючі збори повинні були відбутись 26. ц. м. та староство в Сколім заборонило. Однак є надія усунути заборону і ще сего місяця зачне кооператива свою діяльність.

Товмач.

Жалібна маніфестація.

Вістка про смерть Івана Кивелюка порушила до глибини Товмаччину, де покійник працював кілька літ. Своєю судейською безсторонністю і рідким почуттям правди та обороною покривджених, зєднав собі загальну пошану у своїх без виїмку. В культурній праці Товмаччини брав живу участь і його заходами набула читальня „Просвіти" реальність.

Виділ філії т-ва „Просвіти" в Товмачи рішив вшанувати память покійника. Дня 11. марта відбулося поминальне богослуження, на якім проповідь виголосив о. Іван Павлюк. Участь в богослуженню взяли делеґати читалень з дооколичних громад. Збірка на фонд виховання дітей Покійного принесла в церкві 21.021 мк., крім того збірка в Товмачи 11.900 мк., разом 32.926 мк. що їх переслано тов. „Просвіта" у Львові.

О год. 12 в полудне відбулося жалібне засідання виділу філії тов. „Просвіта" в Товмачи, при участи репрезентантів читалень. Голова виділу д-р Макух присвятив памяти бл. Покійного горячу промову, а присутні рішили вислати кондоленційне письмо до Головного Виділу

і візвати читальні в повіті до збирання складок на фонд виховання сиріт покійника.

Сторонятин, пов. Львів.

Шевченківське свято.

В селі Сторонятин, львівського повіту, відсвяткувала чит. „Просвіти" під проводом місцевого управителя школи Лотоцького. 71-літні роковини смерти Тараса Шевченка концертом, на котрий зложилися:

1) Вступне слово, виголошене з жаром та щирим патріотозмом місцевим парохом о. М. Шумилом; 2) Хорові пісні під умілим проводом місцевого селянина Степана Гладкого; 3) Декламації виголошені старшими школярами; 3) Виклад про життє та творчість Т. Шевченка, виголошений річево і популярно управителем школи Лотоцьким. Хори і декламації випали також вельми гарно. Велика шкільна саля була виповнена по береги, настрій серед присутних був дужа торжественний, піднесений.

Один тільки діссонанс псував загальне одушевлення, а саме присутність жандарма з поблизької станиці в Жидатичах, котрий сидів на обох концертах, попол. для школярів і вечірнім для старших. З піснею „Ще не вмерла" на устах розійшлися зібрані спокійно домів. Чистий дохід в сумі 3.000 м. призначено на фонд „Учітеся".

Належить ще піднести невсипущу працю біля уладження вокальної части концерту селянина п. Степана Гладкого, котрий ревно трудиться над видосконаленням місцевого хору. *Громадянин.*

РІЖНІ ВІСТИ.

Анґлійська делеґація.

Анґлійська делеґація на генуенську конференцію буде складатися з Льойда Джорджа, льорда Керзона, міністра Роберта Горна і сера Уортінґтена Івенса. Івенс їде до Ґенуї не як державний секретар війни, тільки як фінансовий дорадник. В тім характері він вже виступав на конференціях в Спа, Брукселі, Парижу і Канн.

Мобілізаційний приказ харківської військ. округи.

Польські часописи доносять, що 1. ц. м. на вулицях Харкова і в пресі, поміщено оголошення харківського військового комісаря, у формі мобілізаційного приказу для зелізнодорожних військ. В тому приказі покликується всіх зелізничників, яких звільнено зі служби по причині остатної ощадности, без огляду на це чи є заняті на инших урядових посадах чи ні. Кромі цего видав міський „ісполком" в Харкові наказ реґістрації всіх мущин роджених о рр. 1881—1902. Ці зарядження викликали певне занепокоєння серед населення.

Видалення за карикатуру.

З Ковна доносять: Французька окупаційна влада порішила видалити з Мемеля редактора закритої нею „Мемелєр Фольксштімме" в якій поміщено карикатуру Пуанкаре. (Рпр.)

Признання Литви.

„Ехо" повідомляє з Ковна, що Англія робить старання, щоби дати змогу Литві виступити на ґенуенській конференції в ролі всіми признаної держави. (Рпр.)

Протисовітська резолюція.

Зїзд чехословацької нар.-демократичної партії ухвалив таку резолюцію що до сов. Росії: „Загальний зїзд чехословацької нар.-демокр. партії з огляду на близьку конференцію в Ґенуї, висказує своє переконання, що совітський уряд не має права бути признаним, як офіціяльний уряд Росії. (Рпр.)

Відїзд Бенеша до Ґенуї.

Чеський прем. мін. д-р Бенеш, виїзджає до Ґенуї 7. ц. м. і остане ться там до кінця квітня. (Рпр.)

Монархістичні маніфестації в Будапешті.

З Будапешту доносять: Оноді прийшло до великих маніфестацій прихильників і противників Карла. На вічу приклонники Карла зложили присягу, що Мадяри стремітимуть до відвискання областей втрачених підчас війни і боротимуться за 1000-літню славу народа. Мадярський король це символ відродження Мадярщини. Противники карлістів розбили збори на силу, кидаючи вонючі бомби.

З Ірляндії.

В палаті громад Чемберлен зложив заяву про вислід конференції між Ульстером і півд. ірляндською републикою. Бесідник підчеркнув добру волю обох сторін і щирі старання дійти до порозуміння та зазначив, що першим вислідом конференції буде безпроволочне понехання ворожої акції й репресій.

Наради нейтральних держав в шв. Берні.

Дня 5. квітня зберуться в шв. Берні представники Данії, Голяндії, Норвеґії, Швеції і Швайцарії в цілі спільного обговорення справ економічної натури, які обговорюватиметься на ґенуенській конференції, а котрі інтересують названі держави.

Чека і есери.

„Руль" подає: „Главне политическое управленіе" видало циркуляр, в якому наказується всім ґубернияльним відділам „политического управленія" (Чека) негайно прислати всі інформації, які мають про протисовітську діяльність есерів.

Одночасно доручається неослаблений надзір за всіма бувшими есерами, в тім числі й комуністами, які є на державній службі.

В Київі переведено масові труси і арешти українських есерів.

І вони вже їдуть.

Вчера прибула до Берліна делеґація сов. Росії, яка їде на конференцію до Ґенуї. Делеґацію веде Чічерін. На двірци привитали їх представник уряду закордонних справ Мальтах, радник леґаційний Гаусшільд і секретар леґаційний Шмід. Делеґація задержалась в одному із берлінських готелів. (ПАТ.)

Конференція наддунайська.

Нині буде відкрита конференція наддунайських держав, в якій возьмуть участь Чехословаччина, Югославія, Мадярщина, Німеччина, Австрія і Болгарія. Головою конференції буде перший румунський делеґат Йонеску. Праці потревають 3 дні. (ПАТ.)

ТЕЛЕҐРАМИ.

Економ'чний Союз Народів.

Льондон. (ПАТ.) Як довідується „Дейли Мейл" делеґат Канади Ґордон предложив на ґенуенській конференції плян утворення певного рода Економічного Союза Народів, що мав би на цілі м. и. старатися о відбудову й економічний розвиток середущої Европи.

По смерти Карла.

Льондон. (ПАТ). Райтер. „Таймс" обговорюючи справу евентуального наслідника помершого Карла, висловлює надію, що так б. королева Зита, як і її приклончики зрозуміють, що ніяка проба покликання на престол котрогонебудь з членів дому Габсбурґів не вдасться.

Париж (ПАТ.) Авас. На думку „Еклєр" слід сподіватися, що смерть б. цісаря Карла наклонить конференцію амбасадорів до ухвалення рішень у справі його сина Отона.

Будапешт (ПАТ.) МКБ. На конференції леґітимістів принято резолюцію, що найстаршого сина Карла Отона слід уважати мадярським королем. Король має називатися Ото II. Коронація короля, каже резолюція, не може відбутися під теперішню хвилю. За час малолітности оборону прав і інтересів короля Отона виконуватиме королева вдова. Вкінці домагається резолюція, щоби тіло Кароля похоронити на Угорщині, а королава вдова, щоби одержала дозвіл на побут на Угорщині.

Будапешт (ПАТ.) МКБ. Прокураторія сконфіскувала сі часописи, котрі оголосили відозву леґітимістів у справі проклямації Отона королем Мадярщини і почала проти авторів проклямації карне поступовання.

Будапешт. (ПАТ.) МКБ Становище мадярського правительства в королівській справі не змінилося наслідком смерти Карла IV. Правна основа, означена уст. 47. зак. з 1921., що проголошує втрату престола Габсбурґської династії, не може бути понехана. Крім цього є обовязуюче приречення мадярського правительства, зроблене антанті в звязи з детронізацією, а саме, що правительство позитивною і оконечною розвязкою королівського питання входить у зносини з державами коаліції. Евентуальна розвязка королівського питання могла би послідувати лише на цій основі.

Будапешт. (ПАТ.) МКБ. Мін. внутр. справ зарядив до 18. квітня народню жалобу, забороняючи до цього часу відбувати які-небудь забави і народні збори.

Боротьби в Ірляндії.

Вашінґтон. (ПАТ.) Радіо. Вчера прийшло в Белфесті знову до ексцесів і убивств. Кидано бомби. Републиканський військовий комітет зарядив тайну мобілізацію на неділю. Щоби не допустити до насильств, провізоричне правительство поробило охоронні зарядження.

Латишська делеґація.

Рига (ПАТ.) Вчера виїхала до Ґенуї латишська делеґація.

З концертової салі.

„Великий концерт" Шевченка, устроєний тов-ом „Бандурист" подавав оголошеннями деяку новість, а подекуди і сензаційність програми. Поза трема сольовими продукціями, а іменно фортепяновою п. І. Макухівни, яка виконала в супроводі другого фортепяну (п. А. Рудницький) 1. часть концерту A-moll Шумана і сольоспівів оперових артистів І. Туркевичівни і п. С. Маслюка — головна часть концерту припала продукціям хору. Вальори всіх названих симпатичних артистів нам надто добре відомі, так що я позволю собі про них подрібно не згадувати, а обмежитися до пяти точок хоральних „Бандуриста" під орудою ad hoc анґажованого діріґента, співака п. Орленка.

В складі хору як на теперішні наші умови, доволі великім, ми бачили, через половину упрощених до участи наших „старих" співаків (розуміється не студентів) і хористів нашого театру. Звук і сила хору в тім виді були у forte добрі, у нюансах динаміки в значній части також вдоволяючі, тільки у piano і кантилені не всюди ще зрівноважені.

П. Орленко виявив себе енерґічним, може навіть надто імпульсивним діріґентом, який покладається не тільки на плянове вивчення і виекзеквовання, але і змагається хорови в дану хвилю суґерувати виконання. Ся прикмета, яка може мати значіння, коли нею орудується економічно і панується над нею, може й ділати на хор відємно, коли проявляється патольоґічно і неспокійно.

У виконанню малих і технічно не надто складних річей хор вивязався доволі гарно із задачі. Труднійша трохи була справа із ширш закроєними творами, в яких треба було потягнути ширшу лінію.

Виконання „Прометея" було бездоганне, з одним виїмком послідного слова о к о в и, на якім тяжив головний музичний наголос у виді зловіщої зломаної каденції підчеркненої ч о т и р м а в а ж к и м и і ч и м р а з с л а б ш и м и у д а р а м и фортепянового акомпаніяменту і які треба було безумовно видвигнути і розширити, а не проковтнути у виконанню.

„Хор робітників" Ліста, бадьорий, звучний і співний, хоча й без Лістівської гармоніки і при кінці навіть трохи банальний своїм Kapellmeisterschluss-ом — був на загал виконаний добре. Можна би однак в дечім не годитися на наглу, трохи нервову зміну теми та взагалі домагатися більше прецізійности в ритміці замість шаржі в темпі. Барітонове сольо на тлі сього хору, виконане було артистом п. Маслюком, якого мягкий гарний тембр декуди був трохи приголомшений яким звуком хору.

„На музиці" Ф. Колесси — один з найскладнійших наших давних мужеських хорів, був виведений старанно, зробив своє враження та мусів бути повторений. До ефекту твору причинилося в значній мірі мале тенорове сольо на тлі хору, незвичайно гарно і інтелігентно виконане п. д-ром Волошином, якого голос ще нічого не втратив із краски і свіжости.

Найтруднійша справа була із виконанням „релігійно-патріотичної ораторії" п. Б. Вахнянина, зложеної около 10 літ тому на два хори із супроводом на два фортепяни. Тут зайшли деякі „непорозуміння" між автором і виконавцем і тяжко тут рецензентови заняти тверде рішуче становище в оцінці самого твору. В однім я тільки певний, — що твір при відповіднім трактованню міг і повинен був викликати при всіх своїх технічних угловатостях і недомаганнях далеко краще враження, чим се було на концерті. — Композиція ся, як і инші більші твори відомого композитора, виявляє всі сильні і слабі сторони його музи: З одного боку свіжість і оріґінальність помислів і інвенції, навіть моменти буйного розмаху до орлиного лету, з другогож боку недостача поглиблення і вироблення в технічному переведенню, особливож в гармонічнім і модуляційнім пляні: до того ще його нахил до сензаційности у змісті і формі, легко можна пересунути в т. зв. гумбуґ. З тим всім однак його „ораторія" надто ясна в помислі, прозора в будові, надто свіжа і співна в вокальній части, щоби мала при добрім виконанню провалитися. Тут зайшла у виконанню деяка помилка. Перед усім темпо початкової картини бурі (цілий такт) як і середної части (6/4) має всі признаки темпа alla breve, значиться в двоє скорійшого, в якому постійні (шіснайцяткові) пассажі (що правда, надто одностайні і монотонні) повинні пропадати, та виходити тільки як шум морського вітру. Через безмірне розтягнення темпа потерпіла особливо середна часть (6/4, Adagio religioso*) в якій мельодія, держана хором довгими тактовими нотами — виходила безконечно довга, неможлива до аперцепції слухом, а одностайне вибивання тих

) Се Adagio відноситься, як се часто буває, до характеру мельодії хоральної а не до поодиноких чвертоток такту).

українським громадянством на Україні і поза Україною.

По всіх краях панує право і звичай, що жовнір підлягає небезпеці бути вбитим тільки до тої хвилини, поки він має зброю в руках. Ранені і інваліди можуть спокійно лікуватись і перебувати навіть у ворожих лікарнях і таборах і ніхто його не зачепить, ніхто не покривдить, а навпаки всякий поможе, чим може. Вони самі, їхні сімії і сироти по них користуються опікою і допомогою своєї держави і всі їх поважають...

Не така доля впала нашому раненому, нашому інвалідови, нашим сиротам воєнним... То у нас витягають з лічниць ранених старшин і козаків вороги України, катують і вбивають, то наші безрукі і безногі інваліди, то наші сироти по загибших у визвольній боротьбі батьках мусять тікати з Рідного Краю, ратуючи своє життя перед помстою переможців.

За них то за цей цвіт нашої Батьківщини, за цих найдостойнійших синів її я й піднімаю свій голос. Коли всі здорові, багатші й біднійші земляки наші не допоможуть їм, не заступляться за них, не пригорнуть і не нагодують, то хто-ж це зробить? Хто сплатить їм хоч в частці той святий довг, який має перед ними всякий Українець, все українське громадянство, весь український народ.

Я закликаю всі українські громади, Товариства, Спілки, Гуртки й Організації, заснувати кожне у себе фонд українського інваліда, закликаю всіх українських громадян, особливо людей маючих, купецтво, промисловців, кооператорів, а також українське жіноцтво і українську молодь нести хочби найменші не одноразові, а постійні лепти в жертву до цих фондів, взяти до себе на годування й виховання хоч по одній нещасній українській сироті.

На мою думку поки виборемо собі право спокійного життя на Україні й поки долею наших інвалідів і воєнних сиріт могтиме зайнятись держава, фонди ці мають зоставатись в безпосередньому розпорядженню і завідуванню тих організацій, при яких вони будуть засновані і зібрані і мають витрачатись під їх контролем на дійсну допомогу по призначенню.

З особливо гарячим закликом звертаюся до нашої американської еміграції, що не потерпіла від війни і склала вже досі значні докази великого патріотизму і почуття обовязку до Рідної Країни. Ви мусите кождий без винятку скласти до своїх найблизчих товариств, громад і організацій хочби найменшу жертву на фонд українського інваліда і мусите прихиляти до того всіх своїх найблищих співгромадян.

Нехай ці жертви визвольної боротьби, нехай ці найліпші сини свого Краю знають, що вони не забуті, не самотні, що їхня жертва не пропала дарма, що вона горячою луною відбивається у гарячих серцях земляків, яким не дано було зазнати щастя й чести взяти участь і пролити кров свою в оружній боротьбі за батьківщину.

На початок фонду інваліда закликаю всіх Українців, всі українські громади, Товариства, Гуртки і Організації оповістити цьогорічні свята, яко день українського інваліда.

Прохаю особливо українське Духовенство в ці дні закликати вірних до жертв на фонд українського інваліда. Нехай всі віддадуть у цей фонд кожний по достатку, а тоді не буде у нас ні одного голодного і безпорадного інваліда, не буде ні одної сироти без опіки й науки, тоді покажемо, що наш нарід живий і вартий незалежности і свободи, а вороги наші побачуть непереможну силу в нашій єдности.

Інформації про справи, що торкаються потреб і місця перебування потребуючих допомоги українських інвалідів і воєнних сиріт, можна добути в тимчасовому Центральному Правлінню Всеукраїнської Спілки Військових Інвалідів і уповноважених представників спілки за кордоном через українські часописі і українські установи у Відни і Український Громадянський Комітет у Празі.

Генерал-поручник
Омелянович Павленко.

Преса.

Східногалицькі Німці.

„Wiener Mittag" з 31, марта с. р. містить отсе письмо д-ра Рудольфа Шміда зі Львова:

Вельми шановний Пане Редакторе! З найбільшим зацікавленням і з повним національним вдоволенням ми східногалицькі Німці слідкуємо за статтями, які поміщує в східногалицькій справі Ваш денник. Дозвольте мені скористати з побуту у Відні і в коротких словах зобразити положення Німців в Східній Галичи і.

В Східній Галичині живе понад 50.000 Німців. Мимо сього відносно невеликого числа вже за часів австро-угорської монархії причинилися ми богато до господарського і культурного розвитку краю, так дуже занедбаного цілими століттями. Цю нашу діяльність для добра Східної Галичини з признанням оцінило після упадку монархії новоуконституоване правительство, до якого належали між иншими відомий парляментарист д-р Евген Петрушевич як президент, д-р Кость Левицький і д-р Назарук, і признало нам повне урівноправнення з Українцями як в публичному і приватному життю, так і в армії. Всіх Німців, які зголосилися до української армії, принято і віддавано їм навіть найвисші місця.

Одним словом — ми почувалися мимо нашої приналежности до німецької нації горожанами держави, яка нам так само, як колись наша вітчина, загварантувала всі горожанські права.

Инакше сталося, коли прийшла польська влада. Все, що німецьке, зразу всіма средствами здавлено Наші школи позамикано, наші господарські товариства порозвязувано, наші права зігноровано. Дійшло до того, що небезпечно було на вулиці говорити по німецьки. Заходила небезпека бути за це щонайменше потурбованим.

Ми надіялися, що антанта вкоротці вирішить долю Східної Галичини і ми будемо визволені. Одначе рішення не прийшло і нам вже здавалося, що цілий світ забув про наше горе. Одначе коли ми побачили, що Ваш денник, політично зовсім инакше поінформований, як ми, що засуджені на інформації з односторонного польського джерела, саме тепер перед Генуєю приносить надію на визволення, в нас оживає нова надія.

Тому дозвольте від щирого серця подякувати Вам від імени богатьох за Ваше обстоювання незалежности Східної Галичини.

Польща.

Добра посада.

На становище генерального делегата польського уряду у Вильні висунуто сім кандидатів. Є ними: бувший міністр Рачкевіч, гр. Солтан, К. Недзялковскі, гр. М. Коссаковскі, С. Довнаровіч, А. Майштовіч та А. Хоміньскі.

Акція польського уряду проти доріжні.

Дня 1. квітня відбулася в польському міністерстві фінансів пресова конференція, на якій міністер Міхальскі розсновував свої пляни дотично боротьби з доріжнечею і упадком польської валюти.

Глухонїма Литва.

Литовський уряд не дав ніякої відповіди на останню польську ноту, супроти чого польське міністерство закордонних справ вислало до Ковна другу ноту, в якій пропонує навязання почтово-телеграфічних взаємин.

Дипльоматична компромітація.

На конференції в Ризі делегації Польщі, Лотви, Естонії і совітської Росії підписали договір, в якому м. и. сказано: „Делегати Естонії, Лотви і Польщі висловлюють думку, що з огляду на справу економічної відбудови Східної Европи було би доцільно правно визнати правительство совітської Росії". І ще один passus: „Делегати Естонії, Лотви, Польщі і совітської Росії урочисто потверджують своє щире бажання утвердити загальний мир і своє рішення оставати в добрих взаїмних відносинах та шукати децизії спірних квестій на мирній дорозі.

В тій цілі делегати будуть в цілости попирати прінціп розоруження в усіх державах. Делегати признають, що для забезпечення мира є конечною річию, щоби границі поодиноких держав були стережені виключно правильними військами, або державною граничною сторожею. Делегати вважають невідкличним до осягнення цеї мети усталення здовж границі стреф, до яких оружні сили булиб допускаємі тільки в мінімальній скількости, рівній для обох межуючих держав. Справа ширини тих стреф, як також скількість війська, яке буде до них допущене, буде управильнена спеціяльними договорами поміж дотичними державами, рівночасно делегати вище вичислених держав стверджують, що громадження ворожих оружних сил поблизу границь, як також випади тих військ на територію сусідної держави становлять небезпеку для мира і признають, що кождий уряд поносить відповідальність за формовання на території його держави оружних банд, як також за перехід тих банд на територію сусідної держави. Делегати висловлюють погляд, що було би бажаним, щоби сторони, репрезентовані на зібранню, випрацювали на генуенську конференцію точні проєкти, які мали би на меті реалізацію повище виложених прінціпів.

Протокол цего договору підписав представник Польщі п. Йодко, розтелеграфувала по світі польська офіціяльна телеграфічна агенція.

З боку Польщі, держави, яка що до заграничної політики стоїть під повною курателею Франції, підписання такого договору було сміливим самостійним кроком. Минув день і вийшов скандал. Варшава відпекується сього договору. Польська преса пише, що п. Йодко не мав повновласти підписувати який небудь документ, що не порозумівався з польськими військовими властями в справі цофнення військ з над границі, що він мав тільки змагати до ствердження спільного становища надбалтійських держав і Польщі супроти Росії, становища усталеного у Варшаві.

Польське міністерство заграничних справ вийшло скомпромітоване. Його представник в Ризі позволив собі на крок, який у Франції викличе обурення. Тепер польське правительство відпекується договору і п. Йодка, якого Чічерін пошив у дурні.

Дописи з краю.

Стинава нижна, повіт Сокаль.

В неділю дня 26. м. м. відбувся в Стиняві нижній Шевченківський концерт, уладжений заходом читальні „Просвіти". На програму концерту зложились: вступне слово, яке виголосив голова читальні п. Н. Мельник, хорові співи під управою п. П. Петриканина, та деклямації дівчат і хлопців. Концерт вийшов дуже удачно. Невеличка саля громадського дому не могла помістити місцевої молоді, та гостей зі сусідних сіл. Вразила лишень відсутність старших місцевих громадян, із котрих лиш декілька зявилось на концерті.

Стинава нижна була перед війною одним із найкраще зорганізованих та найрухливійших сіл скільського повіту. Розбите воєнним лихоліттям життя відновилось що лиш минулого року на весні. Гурток молоді за ініціятивою молодих господарів Н. Мельника, та Н. Васильчука і п. М. Добрянського відновив читальню „Просвіти". Молодий дяк І. Петриканин оснував хор, який щораз краще розвивається, особливо тепер під управою п. П. Петриканина, що обняв дальше ведення хору по виїзді брата Івана зі села і йому належиться головна заслуга, що Шевченківський концент вийшов так несподівано гарно.

Від цього часу Стинава нижна вступила на шлях відродження народнього життя. Концерти, театральні вистави, відчити, вечерниці, сходини для спільного читання слідували одні за одними. Невеличка читальняна бібліотека не могла заспокоїти жадоби книжки. Тепер поповняється її на кошти одержані з вистав. На книжньому ринку відчувається брак відповідних для народу книжок, головно узглядиюючих потреби сільського життя.

Крім просвітного руху положено перші основи під економічне піднесення села. Заходом читальні вислано чотирох хлопців (С. Туркочина, М. Бегея, І. Петречка, Д. Білінського) на кооперативний курс до Стрия і тепер засновується кооперативу. Перші основуючі збори повинні були відбутись 26. ц. м. та староство в Сколім заборонило. Однак є надія усунути заборону і ще сего місяця зачне кооператива свою діяльність.

Товмач.

Жалібна маніфестація.

Вістка про смерть Івана Кивелюка порушила до глибини Товмаччину, де покійник працював кілька літ. Своєю судейською безсторонністю і рідким почуттям правди та обороною покривджених, зєднав собі загальну пошану у своїх без виїмку. В культурній праці Товмаччини брав живу участь і його заходами набула читальня „Просвіти" реальність.

Виділ філії т-ва „Просвіти" в Товмачи рішив вшанувати память покійника. Дня 11. марта відбулося поминальне богослуження, на якім проповідь виголосив о. Іван Павлюк. Участь в богослуженню взяли делегати читалень з дооколичних громад. Збірка на фонд виховання дітей Покійного принесла в церкві 21.021 мк., крім того збірка в Товмачи 11.900 мк., разом 32.926 мк. що їх переслано тов. „Просвіта" у Львові.

О год. 12 в полудне відбулося жалібне засідання виділу філії тов. „Просвіта" в Товмачи, при участи репрезентантів читалень. Голова виділу д-р Макух присвятив памяти бл. Покійного горячу промову, а присутні рішили вислати кондоленційне письмо до Головного Виділу

і візвати читальні в повіті до збирання складок на фонд виховання сиріт покійника.

Сторонятин, пов. Львів.

Шевченківське свято.

В селі Сторонятин, львівського повіту, відсвяткувала чит. „Просвіти" під проводом місцевого управителя школи Лотоцького. 71-літні роковини смерти Тараса Шевченка концертом, на котрий зложилися:

1) Вступне слово, виголошене з жаром та щирим патріотизмом місцевим парохом о. М. Шумилом; 2) Хорові пісні під умілим проводом місцевого селянина Степана Гладкого; 3) Декламації виголошені старшими школярами; 3) Виклад про життє та творчість Т. Шевченка, виголошений річево і популярно управителем школи Лотоцьким. Хори і декламації випали також вельми гарно. Велика шкільна саля була виповнена по береги, настрій серед присутних був дужа торжественний, піднесений.

Один тільки діссонанс псував загальне одушевлення, а саме присутність жандарма з Доблизької станиці в Жидатичах, котрий сидів на обох концертах, попол. для школярів і вечірнім для старших. З піснею „Ще не вмерла" на устах розійшлися зібрані спокійно домів. Чистий дохід в сумі 3.000 м. призначено на фонд „Учітеся".

Належить ще піднести невсипущу працю біля уладження вокальної части концерту селянина п. Степана Гладкого, котрий ревно трудиться над видосконаленням місцевого хору. *Громадянин.*

РІЖНІ ВІСТИ.

Анґлійська делеґація.

Анґлійська делеґація на ґенуенську конференцію буде складатися з Льойда Джорджа, льорда Керзона, міністра Роберта Горна і сера Уортінґтена Івенса. Івенс їде до Ґенуї не як державний секретар війни, тільки як фінансовий дорадник. В тім характері він вже виступав на конференціях в Спа, Брукселі, Парижу і Канн.

Мобілізаційний приказ харківської військ. округи.

Польські часописи доносять, що 1. ц. м. на вулицях Харкова і в пресі, поміщено оголошення харківського військового комісаря, у формі мобілізаційного приказу для зелізнодорожних військ. В тому приказі покликується всіх зелізничників, яких звільнено зі служби по причині остатної ощадности, без огляду на це чи є заняті на инших урядових посадах чи ні. Кромі цего видав мійський „ісполком" в Харкові наказ реґістрації всіх мущин роджених о рр. 1881—1902. Ці зарядження викликали певне занепокоєння серед населення.

Видалення за карикатуру.

З Ковна доносять: Французька окупаційна влада порішила видалити з Мемеля редактора закритої нею „Мемелєр Фольксштімме" в якій поміщено карикатуру Пуанкаре. (Рпр.)

Признання Литви.

„Ехо" повідомляє з Ковна, що Анґлія робить старання, щоби дати змогу Литві виступити на ґенуенській конференції в ролі всіми признаної держави. (Рпр.)

Протисовітська резолюція.

Зїзд чехословацької нар.-демократичної партії ухвалив таку резолюцію що до сов. Росії: „Загальний зїзд чехословацької нар.-демокр. партії з огляду на близьку конференцію в Ґенуї, висказує своє переконання, що совітський уряд не має права бути признаним, як офіціяльний уряд Росії. (Рпр.)

Відїзд Бенеша до Ґенуї.

Чеський прем. мін. д-р Бенеш, виїзджає до Ґенуї 7. ц. м. і остане ться там до кінця квітня. (Рпр.)

Анархістичні маніфестації в Будапешті.

З Будапешту доносять: Оноді прийшло до великих маніфестацій прихильників і противників Карла. На вічу приклонники Карла зложили присягу, що Мадяри стремітимуть до відзискання областей втрачених підчас війни і боротимуться за 1000-літню славу народа. Мадярський король це символ відродження Мадярщини. Противники карлістів розбили збори на силу, кидаючи вонючі бомби.

З Ірляндії.

В палаті громад Чемберлен зложив заяву про вислід конференції між Ульстером і півд. ірляндською републикою. Бесідник підчеркнув добру волю обох сторін і щирі старання дійти до порозуміння та зазначив, що першим вислідом конференції буде безпроволочне понехання ворожої акції й репресій.

Наради нейтральних держав в шв. Берні.

Дня 5. квітня зберуться в шв. Берні представники Данії, Голяндії, Норвеґії, Швеції і Швайцарії в цілі спільного обговорення справ економічної натури, які обговорюватиметься на ґенуенській конференції, а котрі інтересують названі держави.

Чека і есери.

„Руль" подає: „Главне политическое управленіе" видало циркуляр, в якому наказується всім ґубернияльним відділам „политического управленія" (Чека) негайно прислати всі інформації, які мають про протисовітську діяльність есерів.

Одночасно доручається неослаблений надзір за всіма бувшими есерами, в тім числі й комуністами, які є на державній службі.

В Київі переведено масові труси і арешти українських есерів.

І вони вже їдуть.

Вчера прибула до Берліна делеґація сов. Росії, яка їде на конференцію до Ґенуї. Делеґацію веде Чічерін. На двірци привитали їх представник уряду закордонних справ Мальтах, радник леґаційний Гаусшільд і секретар леґаційний Шмід. Делеґація задержалась в одному із берлінських готелів. (ПАТ.)

Конференція наддунайська.

Нині буде відкрита конференція наддунайських держав, в якій возьмуть участь Чехословаччина, Югославія, Мадярщина, Німеччина, Австрія і Болгарія. Головою конференції буде перший румунський делеґат Йонеску. Праці потревають 3 дні. (ПАТ.)

ТЕЛЕҐРАМИ.

Економічний Союз Народів.

Льондон. (ПАТ.) Як довідується „Дейли Мейл" делеґат Канади Ґордон предложив на ґенуенській конференції плян утворення певного рода Економічного Союза Народів, що мав би на цілі м. и. старатися о відбудову й економічний розвиток середущої Европи.

По смерти Карла.

Льондон. (ПАТ). Райтер. „Таймс" обговорюючи справу евентуального наслідника помершого Карла, висловлює надію, що так б. королева Зита, як і її приклончики зрозуміють, що ніяка проба покликання на престол котрогонебудь з членів дому Габсбурґів не вдасться.

Париж (ПАТ.) Авас. На думку „Еклєр" слід сподіватися, що смерть б. цісаря Карла наклонить конференцію амбасадорів до ухвалення рішень у справі його сина Отона.

Будапешт (ПАТ.) МКБ. На конференції леґітимістів принято резолюцію, що найстаршого сина Карла Отона слід уважати мадярським королем. Король має називатися Ото II. Коронація короля, каже резолюція, не може відбутися під теперішню хвилю. За час малолітности оборону прав і інтересів короля Отона виконуватиме королева вдова. Вкінці домагається резолюція, щоби тіло Кароля похоронити на Угорщині, а королава вдова, щоби одержала дозвіл на побут на Угорщині.

Будапешт (ПАТ.) МКБ. Прокураторія сконфіскувала сі часописи, котрі оголосили відозву леґітимістів у справі проклямації Отона королем Мадярщини і почала проти авторів проклямації карне поступовання.

Будапешт. (ПАТ.) МКБ Становище мадярського правительства в королівській справі не змінилося наслідком смерти Карла IV. Правна основа, означена уст. 47. зак. з 1921., що проголошує втрату престола Габсбурґської династії, не може бути понехана. Крім цього є обовязуюче приречення мадярського правительства, зроблене антанті в звязи з детронізацією, а саме, що правительство позитивною і оконечною розвязкою королівського питання входить у зносини з державами коаліції. Евентуальна розвязка королівського питання могла би послідувати лише на цій основі.

Будапешт. (ПАТ.) МКБ. Мін. внутр. справ зарядив до 18. квітня народню жалобу, забороняючи до цього часу відбувати які-небудь забави і народні збори.

Боротьби в Ірляндії.

Вашінґтон. (ПАТ.) Радіо. Вчера прийшло в Белфесті знову до ексцесів і убивств. Кидано бомби. Републиканський військовий комітет зарядив тайну мобілізацію на неділю. Щоби не допустити до насильств, провізоричне правительство поробило охоронні зарядження.

Латишська делеґація.

Рига (ПАТ.) Вчера виїхала до Ґенуї латишська делеґація.

З концертової салі.

„Великий концерт" Шевченка, устроєний тов-ом „Бандурист" подавав оголошеннями деяку новість, а подекуди і сензаційність програми. Поза трема сольовими продукціями, а іменно фортепяновою п. І. Макухівни, яка виконала в супроводі другого фортепяну (п. А. Рудницький) 1. часть концерту A-moll Шумана і сольоспівів оперових артистів І. Туркевичівни і п. С. Малюка — головна часть концерту припала продукціям хору. Вальори всіх названих симпатичних артистів нам надто добре відомі, так що я позволю собі про них подрібно не згадувати, а обмежитися до пяти точок хоральних „Бандуриста" під орудою ad hoc анґажованого діріґента, співака п. Орленка.

В складі хору як на теперішні наші умови, доволі великім, ми бачили, через половину упрошених до участи наших „старих" співаків (розуміється не студентів) і хористів нашого театру. Звук і сила хору в тім виді були у forte добрі, у нюансах динаміки в значній части також вдоволяючі, тільки у piano і кантилені не всюди ще зрівноважені.

П. Орленко виявив себе енерґічним, може навіть надто імпульсивним діріґентом, який покладається не тільки на плянове вивчення і виекзеквовання, але і змагається хорови в дану хвилю суґґерувати виконання. Ся прикмета, яка може мати значіння, коли нею орудується економічно і панується над нею, може й ділати на хор відємно, коли проявляється патольоґічно і неспокійно.

У виконанню малих і технічно не надто складних річей хор вивязався доволі гарно із задачі. Труднійша трохи була справа із ширш закроєними творами, в яких треба було потягнути ширшу лінію.

Виконання „Прометея" було бездоганне, з одним виїмком послідного слова о к о в и, на якім тяжив головний музичний наголос у виді зловіщої зломаної каденції підчеркненої ч о т и р м а в а ж к и м и і ч и м р а з с л а б ш и м и у д а р а м и фортепянового акомпаніяменту і які треба було безумовно видвигнути і розширити, а не проковтнути у виконанню.

„Хор робітників" Ліста, бадьорий, звучний і співний, хоча й без Лістівської гармоніки і при кінці навіть трохи банальний своїм Kapellmeisterschluss-ом — був на загал виконаний добре. Можна би однак в дечім не годитися на наглу, трохи нервову зміну теми та взагалі домагатися більше прецізійности в ритміці замість шаржі в темпі. Барітонове сольо на тлі сього хору, виконане було артистом п. Маслюком, якого мягкий гарний тембр декуди був трохи приголомшений яким звуком хору.

„На музиці" Ф. Колесси — один з найскладнійших наших давних мужеських хорів, був виведений старанно, зробив своє враження та мусів бути повторений. До ефекту твору причинилося в значній мірі мале тенорове сольо на тлі хору, незвичайно гарно і інтелігентно виконане п. д-ром Волошином, якого голос ще нічого не втратив із краски і свіжости.

Найтруднійша справа була із виконанням „релігійно-патріотичної ораторії" п. Б. Вахнянина, зложеної около 10 літ тому на два хори із супроводом на два фортепяни. Тут зайшли деякі „непорозуміння" між автором і виконавцем і тяжко тут рецензентови заняти тверде рішуче становище в оцінці самого твору. В однім я тільки певний, — що твір при відповіднім трактованню міг і повинен був викликати при всіх своїх технічних угловатостях і недомаганнях далеко краще враження, чим се було на концерті. — Композиція ся, як і инші більші твори відомого композитора, виявляє всі сильні і слабі сторони його музи: З одного боку свіжість і оріґінальність помислів і інвенції, навіть моменти буйного розмаху до орлиного лету. з другогож боку недостача поглиблення і вироблення в технічному переведенню, особливож в гармонічнім і модуляційнім пляні: до того ще його нахил до сензаційности у змісті і формі, легко можна пересунути в т. зв. гумбуґ. З тим всім однак його „ораторія" надто ясна в помислі, прозора в будові, надто свіжа і співна в вокальній части, щоби мала при добрім виконанню провалитися. Тут зайшла у виконанню деяка помилка. Перед усім темпо початкової картини бурі (цілий такт) як і середної части (6/4) має всі признаки темпа alla breve, значиться в двоє скорійшого, в якому постійні (шіснайцяткові) пассажі (що правда, надто одностайні і монотонні) повинні пропадати, та виходити тільки як шум морського вітру. Через безмірне розтягнення темпа потерпіла особливо середна часть (6/4, Adagio. religioso*) в якій мельодія, держана хором довгими тактовими нотами — виходила безконечно довга, неможлива до аперцепції слухом, а одностайне вибивання тих

*) Се Adagio відноситься, як се часто буває, до характеру мельодії хоральної а не до поодиноких чверток такту 6/4.

самих пасажових фігур у фортепянах прямо обезображувало цілість. Кінець твору, (унісонова контрмельодія хору під „Ще не вмерла“ у супроводі) був виконаний ліпше, тільки хор, утомлений уже довгим видержуванням нот форсовного твору і неекономічним передчасно шафованим А. в середині не дав уже звуку і сили потрібних під кінець. Се мусить бути лекцією економіки й для діріґента більших розмірами творів. У всякому разі витаю в п. Орленкови нову добру силу як провідника хорів, який через практику і зрівноваження себе повинен осягнути ще кращі результати чим до тепер. Гарно обдумана і добре виголошена промова п. Мудрого в великій мірі причинилася до піднесення настрою концерта. С. Л.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашне число „Громадського Вістника“ (37) з дня 4. квітня 1922. сконфіскувала прокураторія за одно речення в середині передовиці п. з. „Обережности!“ (12)

— **„Наша мета“.** У Львові появилося дня 3. квітня 1. число тижневника „Наша мета“, як органу робітного жіноцтва.

— **„Польський“ співак.** З приводу смерти бл. п. О. Мишуги читаємо в „Дзеннік-у людов-ім“ згадку: На днях умер в Фрибурзі польський співак Александер Мишуґа. (!)

— **Знов ревізія.** В понеділок дня 3. ц. м. о год. 7 рано переведено в помешканню студ. Ластовецьких ревізію. Шукали за підозрілими „актами“ і книжками, які мав хтось скрити в матерацах і кухонних шафах. — Жаданню, виказатися наказом переведення ревізії, поліційний комісар, котрий прибув з 8 агентами, — відмовив. Ревізія тревала до год. 9 рано. Не найдено нічого.

— **Непоклинані цензори.** Щоденно на приказ місцевого староства конфіскується на почті в Копичинцях всі українські часописи, адресовані на руки приватних осіб, і то так „Вперед“ як і „Громадський Вістник“ а в бюрі продажі часописів п. Тава, забирає поліція цілий транспорт українських часописів. — Розходиться тут о конфіскату вже цензурованих часописів, а не о конфіскату часописів, що уйшли цензури. В бюрі часописів поліція заздалегідь заповідає конфіскату, хоч про зміст часописий не може мати відомости. — Видно, що розходить ся тут о плянове доскулювання українському населенню, яке йде дорогою львівського воєвідства до тернопільського, а відтак на провінцію. Що думають зробити компетентні чинники, щоби устали подібні переслідування української преси?

— **З хроніки бандитизму.** В Дзялошицях під Краковом обрабували бандити Н. Бреннера а по докладній ревізії застрілили його двома стрілами з револьверу. — На дорозі з Рудок до Сіняви вбила сокирою 18-літна Марія Коваль рідну тету Катерину Федор та забрала їй 30 долярів. Убийницю арештовано.

— **Вже їй було за багато.** В селі Маріяново в Конґресівці вбила молода жінка Марія Стасіньска свого мужа музиканта Станіслава за те, що він, хоробливо заздрісний за неї і вічно підозріваючий о якісь „романси“, вбрав її в так званий „пас чесноти“, якого вживали в середних віках як средства проти віроломности жінок.

— **Цікавий пасажир.** В поїзді, що їхав з Вильна до Варшави, арештовано подорожного, який мав при собі валізу, випхану брилянтами й штабами золота, вартости кількох міліярдів м. п. Подорожний зізнає, що ці скарби одержав як виміну за товари на українській границі.

— **Відчитова діяльність львівської філії Тов. „Просвіти“.** Виділ філії Тов „Просвіта“ ім. Шашкевича (на повіт Львів) задумує улаштувати цілий ряд поїздок з рефератами для читалень свого округа. Але недостача прелеґентів змушує Виділ філії звернутися до громадян міста Львова о допомогу в цьому напрямку. В першу чергу прохає всіх цих громадян, які побажалиб виїхати яко прелеґенти на село, подати своє імя-назвиско та адресу до канцелярії філії. Зіморовича ч. 20 (I. поверх). З огляду на вагу львівського повіту для нашого краю, а з окрема для нашої столиці Виділ філії сподіється, що це прохання знайде широкий відгомін серед львівського громадянства.

— **По смерти цісаря.** Смерть Кароля викликала на Мадярщині велике пригноблення. Сильна перевага угорських леґітимістів старається ввести в Будапешті формальну жалобу, як звичайно по королеви. Леґітимісти й купці з Будапешту візвали населення вивісити жалібні хоругви. Гр. Аппоній сказав, що уважає найстаршого архикнязя Оттона (10 літ) за наслідника престола. Гр. Ю. Андраші продав авто портрет Рембрандта за 350.000 фр. швайц. і гроші післав Зиті. Леґітимісти Будапештенці хочуть перевезти тіло Кароля до Будапешту; Кароль просить в завіщанню, щоби його похоронено в цісарській гробниці у Відні. Цю справу вирішить коаліція. Також у віденської аристократії викликала вістка про смерть цісаря прогноблююче враження. В костелі св. Кароля відравлено богослуження, підчас якого аристократи складали біжутерію для вдови, якій лишилося всего майна 10 міліонів корон.

— **Вписи на медицину у Відні.** Управа „Медичного Гуртка“ при товаристві „Січ“ у Відні, подає до відома, що в літному семестрі не буде деканат приймати нікого з чужих університетів, що хотіли-б записатися на I., II., III. і IV. семестр медичних студій з виїмком тих, яким Управа Гуртка Медиків вже виєднала приняття. Прохається отже не їхати, бо шкода грошей, заходів і часу. Тим товаришам, яким виєднано запевнення вступу на мед. факультет, подається до відома, що вписи на I. семестр стоятимуть приблизно 50.000 австр. корон. На підмоги чи звільнення рішучо не можна числити. За управу „Медичного Гуртка“ *Володимир Сенчина.*

— **Практики збаражського старости.** Збаражський староста п. Шиндлер взяв ся на спосіб. В „подавчому протоколі“ староства ніколи не виповнюється рубрики датою відбору українського письма про збори з приводу віднови читальні, заснования кооперативи і т. п., а тільки кажеться, що „позволення прийде“. Звичайно староство „забуває“ прислати дозвіл в означений час, перетягаючи дозвіл аж до часу по означеному речинци зборів. Так діється постійно, з розмислом. Спосіб гідний опатентовання.

— **Жебрак міліонер.** На залізничім шляху коло Бродів знайдено трупа якогось невідомого жебрака; його кишені були випхані долярами на суму 2 і пів міліона марок.

— **Не будь мудра!** В селі Бляшках мешкає соломяна вдова Ліба Ліссер, якої муж вже кілька літ пробуває в Америці. Недавно одержала Ліба листа від мужа і так дуже обурилася, коли по отворенню коперти випала з неї фотографія мужа — з обголеним вусом, що не читаючи листа зараз же кинула фотографію в огонь. Якеж було її „покаяння“, коли з листа довідалася, що муж посилає їй 50 долярів, які заклеїв у — фотографію!

— **Свідоцтвом загального морального упадку** є чим раз більша скількість судових розправ проти злочину насильства. У Варшаві відбулося дня 29. марта аж пять таких розправ, м. и. дві розправи проти польської поліції Конецкого і інтелігента Броніслава Сьхея.

— **Чи Колюмб був жидом?** Вже від давна р блено старання, прослідити націо[illegible] походження Колюмба та евентуально заперечити поголоску, начеби Христоф Колюмб був еспанським жидом. Але показується, що власне новійші досліди доходять до чимраз більшої правдоподібности ствердження його жидівського походження. Недавно знайдено нові документи про Колюмба і його товаришів виправи на відкриття Америки. З тих документів виходить — як подає анґлійська преса — що Колюмб був зовсім певно жидом. Його батько називався Яків а мати Шошана. Що більше, показується, що всі визначнійші товариші виправи, як лікар, товмач і т. д. були еспанськими жидами і визнавали разом з Колюмбом жидівську віру, розуміється в тайні перед інквізицією. Правдоподібність того твердження попирає ще й те, що жиди тодішної Еспанії становили одну з найбільше цивілізованих верств.

— **Важне для артистів театру.** Театральний технік Галь зробив винахід, який робить на будуче непотрібним уживання шмінок до характеризації лиця. Це прикре і забираюче чимало часу шмінковання усуне зовсім спрепарована ним гумова маска, на якій накладається ґрім, а яка є так тоненька, що робить можливими всі природні рухи й міміку обчича. Раз „ухарактеризована“ маска буде служити акторови раз на все до одної ролі; потрібно отже стільки готових масок, скільки ріль має артист у свойому репертуарі. Додатним наслідном винаходу є попри цю вигоду ще й та, що до ролі історичних осіб можна буде послугуватися точнійшими ніж досі „відбитками“ облича, бо маску можна буде точно примінити до величини і форми голови прим. Наполеона. і инших осіб, яких посмертні маски переховуються в музеях.

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

ЖЕРТВИ

Пресовий фонд.

На пресовий фонд української незалежної преси зложили в марках польських: о. Панько Городецький Ляхівці 1000, М. Павлусевичева Довга войн. 1000, о. Гр. Дякон Кропивник 1000 кличе: М. Біликову жену проф. Стрий, о. Антона Сосенка Оліїв, о. Вас. Терещука в Полтві, о. Евген Кушлик Пяновичі 500 кличе: о. Фр. Рабія, о. Мих. Юзьвяка Самбір, о. Степана Макара Містковичі, Волод. Глібовицький Шешори кличе: Теодозія Грабовенського Поляниця, Юліяна Вариводу Туря вел., д-ра Соф. Добрянського Снятин, д-ра Ем. Лісинецького Болехів, Володимир Гаєцький суддя Галич 1000 кличе: о. Романчукевича Мечищів, д-ра Петра Гайдучка Львів, о. Костя Шеремету Болшівці, Гнат Мартинець Бережани 1000 кличе: Льва Крипякевича проф. ґімн. Бережани, Теодора Гозу Перемишль, Мих. Підлужного Бережани, Іван Мануляк Бережани 1000 кличе: о. кан. О. Мартиновича, Осипа Лісикевича, Мих. Пащака всіх з Перемишля, Дмитро Слобода Жеребки корол. 100 кличе: Андрія Когута Сороцько, Мих. Грицину Відень, Христю Бортник Федчишин Дрищів і Вас. Кордибана Тернопіль, Ф. Т. Станиславів 2000.

Огонь як злодій приходить ненадійно — тому поки ще час обезпечайте своє майно в ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“ у Львові, ул. Руська ч. 20. 2—?

ОПОВІСТКИ.

Народній театр Тов. „Українська Бесіда“ у Львові, під артистичним проводом Олександра Загарова. Саля Тов. ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5.

Пятниця. 7. квітня: другий раз „МОЛОДА КРОВ“, комедія на 4 дії Вол. Винниченка.

Субота. 8. квітня: шестий раз „ЦИГАНСЬКА ЛЮБОВ“, романтична оперета на 3 дії Ф. Легара.

Початок вистави о год. 7·30.

Білети в ціні від 500—200 Мр. продає „Народня Торговля“, а в день вистави від год. 4·30 попол. Каса театру.

Звичайні Загальні Збори Львівської Філії Українського Краєвого Тов. охорони дітей і опіки над молодю відбудуться в середу, дня 5. IV. 1922. о годині 4·30 по пол. в домівці Товариства вул. Бляхарська 11, I. — Проситься о численну участь. 1002 2—2

Оголошення На неділю 9. квітня п. р. о год. 10 рано в помешканню Т-ва „Воля“ вул. Осолінських ч. 8 2 поверх скликаються ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ членів львівської філії Т-ва допомоги збігцям з України зі слідуючим денним порядком: 1. Справоздання Управи філії Т-ва. 2. Справоздання Ревізійної Комісії. 3 Довибори членів Ревізійної Комісії. 3. Реорґанізація Управи філії. 5. Біжучі справи. Колиб на 10 год. не зявились всі члени Т-ва, то о 11 год. Збори будуть дійсні при всякій кількости прибувших членів. Управа філії. 984 2—2

Позір! Товариства, школи, пласт, що хотять користати з площі Сокола-Батька т. зв. „Українського городу“ внесуть найдальше до 15. IV. ц. р. подання, подаючи в них дні і години на руки тов. Миколи Левицького скарбника, Ринок 10. Краєвий Союз Кредитовий. — За Старшину С.-Б. М. Заячківський голова, Єзерський К. справник 1009 2—2

Ширші членські сходини „Союза Українок“ відбудуться в середу, дня 5. квітня о год. 5. вечером в домівці Т-ва (Народний Дім). О численну участь просить Виділ. 952 3—3

В 7 літні роковини смерти проф Володимира Шухевича. першого голови Муз. Т-ва ім. М. Лисенка відбудеться в четвер 6. IV. ц. р. о годині 9. рано в церкві Успенія Пр. Б.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

а вечером тогож дня о год. 7. у великій салі муз. Тов-а ім. М. Лисенка

Святочний Концерт

елевів — за вступом безплатним, на який запрошує усе Громадянство — Виділ муз. Тов-а ім. М. Лисенка у Львові. 1—1

Позір Золочівщина! Заходом Комітету обєднаних українських Товариств в Золочеві відбудеться дня 7. квітня 1922. (на Благовіщення)

Святочний Концерт

для вшанування 61-их роковин смерти ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в салі ім. М. Шашкевича (б. касино) в Золочеві. Початок о год. 7·30 веч. Весь дохід призначений на фонд „Учітеся“. 1022 1—2

В 61 роковини смерти Тараса Шевченка відбудеться заходом українських Товариств в Самборі дня 7. квітня ц. р. в салі кіна „Інвалід“

Святочний Концерт.

Початок о 8 год. вечером. Весь дохід призначений на фонд „Учітеся“. 1023 1—1

Позір Богородчанщина! Заходом українських Товариств відбудеся дня 6. квітня 1922. в салі Тов. „Просвіта“ в Богородчанах

Святочний Концерт

в честь Тараса Шевченка. Білети в „Народному Домі“. 1030 1—1

Товариство Захист для сиріт у Львові отвирає з днем 15. червня ц. р. в місцевости ПІДЛЮТЕ (п. Перегінсько).

Осеню для дітинів

Чудоий гірський воздух, високе на 600м. положення серед шпилькових лісів, здорова і смачна пожива, своє товариство, річна купіль в Лімниці або тепла мінеральна (сірчано-йодова), всілякого рода забави та прогульки, все те дасть змогу вичерпаним особам нашого громадянства гарно відпочати і прийти до сил. Вигідний доїзд лісною залізницею від ст. Брошнів на шляху Стрий-Станиславів. Цілоденне удержання (з 4-кратною їдою) коштуватиме 600—1000 Мп. від особи, залежно від комнати. Буде також до винайму кілька комнат з кухнями, в яких дотичні родини можуть самі собі варити. На цей рік знайде приміщення тільки около 50 осіб. Хто хотів би заздалегідь запевнити собі місце, або дістати близші пояснення, зволить звертатися пись-

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Кооперативний курс в Чорткові.

Заходом тов. „Народний Дім“ в Чорткові відбувся одномісячний кооперативний курс. Виклади розпочались дня 2. лютого а закінчення курсу відбулося дня 10. марта ц. р. Курсантів було 25. Викладали рев. Микола Капуста про практичне книговодство (95 годин), проф. Кокольський про купецькі рахунки (15 годин), д-р Володимир Електорович про теорію кооперації і векслевий закон (10 годин), д-р Іван Хичій про кооперативний закон (8 годин), Микола Сайовський про товарознавство і кооперацію (28 годин), проф. Микола Малицький про купецьку географію (2 години), секретар скарбу Кишакевич про податкові постанови (4 години), директор української прив. ґімназії в Чорткові Микола Бабин про історію України (5 годин). Педаґоґічний провід курсу спочивав в руках дир. Бабина. Ініціятором і душею курсу та його організації був д-р Володимир Електорович, директор „Народного Дому“. Завдяки його невтомній праці і консеквенції поступовання усунено всі заборони і перешкоди а мрії про сильне економічне зорганізовання повіту і околиці вступили на реальну дорогу здійснення. Запорукою цего будуть самі курсанти, що через цілий час курсу виказували велике захоплення для кооперативного діла і праці на цьому полі, а при роздачі свідоцтв загріті теплими словами д-ра Електоровича, дир. Бабина та д-ра А. Горбачевського, всі майже станули вже до праці по кооперативах і крамницях.

Українська сільсько-господарська Академія.

Зідновлення нормального господарського життя на Україні потрібує великого кадру фахових робітників. Тимчасом через ріжні причини школи не мають можливости нормально функціонувати. Зважаючи на те, що за кордоном перебуває значна скількість української молоді, яка прагне фахової науки, а також певна скількість фахових наукових сил і сприяючі для науки обставини Український Гром. Комітет в Чехо-словацькій Републиці ухвалив організувати Сільсько-господарську Академію. Для викладу наук має запросити визначні українські фахові наукові сили, які є за кордоном, професорів вищих чеських шкіл, а також тих видатних наукових фаховців, які тепер перебувають на Україні. У. Г. К. мав виклопотати їм через Українську Академію Наук відповідні дозволи на періодичні приїзди до Ч. С. Р. для читання лекцій. Курс навчання має бути по французьких і англійських зразках дворічний, що найбільш трохрічний. Прийматимуться до Академії особи з середною фаховою освітою без іспитів, а з иншою по іспитах.

Проти дорожнечі.

З огляду на сильний зріст дорожнечі, яка проявляється в останніх часах в межах Польщі, рада міністрів у Варшаві на засіданню дня 30. марта ц. р. рішила заборонити вивіз збіжа і його перетворів, худоби, мяса, товщу, набілу і яєць, крім признаного вже на вивіз в місяци квітни ц. р. контінґенту 100 вагонів яєць. Дальше рішено зорґанізувати обіздові ревізійні комісії для контролі, як ті зарядження будуть виконувані на границі, візвати міністра справедливости і міністра внутрішних справ, щоб до двох тижнів виказалися, що заряджено проти лихви споживних артикулів, та міністра внутрішних справ, щоби звернувся до самоуправних урядів з приказом виконувати ухвали комісії для установлювання цін. Чи всі ті ухвали не лишаться на папери?

Цементова продукція в Галичині.

По статистичним даним продукція цементу в Галичині виносила в минулім році 21.000 вагонів, що наближується до передвоєнної продукції, яка в 1912 р. виносила 24 500 вагонів. В бувшій пруській провінції Польща має лише одну цементову фабрику з малою продукцією, так що Галичина є головним доставцем цего промислового артикулу. Ціна за 100 кг. галицького цементу виносить тепер 2750 марок. Галичина вивозить цемент до Чех, Австрії, Румунії і Німеччини, а були випадки, що транспорти галицького цементу йшли до Бразилії, Арґентини і Голяндської Індії.

З економічного життя Кубані.

За большевицькими газетами подаємо деякі відомости з економічного життя Кубані: Дня 1 го грудня м. р. Кубансько-Чорноморський обласний совнарком зорґанізував металтрест (обєднання підприємств метальооброблюючої промисловости), в склад якого війшло 8 заводів, 1 фабрика і 1 майстерня, чугуновідливочний і машинобудівельний завод „Кубаноль“, 3 заводи обозно бричечного куста, гвідковий, фабрика сокир був. Бонекова і майстерня „Фізико Механік“ в Краснодарі і завод „Армат“ в Армовирі. Правління тресту складається з представників СНХ. і райкома союзу металь вців і затверджено конференцією союза.

З початку трест добре був забезпечений матеріяльно, але потім замовлення припинилося в звязку з проведенням принціпу виплати за виконану працю готівкою, до того не вичерпано запас матеріялів, а підвоза нових не було. Тоді заводи перейшли на вироблення річей, яких розповсюднення в области було забезпечено, а також до вишукування матеріялів. Частина заводів перейшла до праці по виготовленню та ремонту сільсько господарчих машин, частина занялася виключно будівлею дрібних двигунів для місцевих потреб, частина занята виключно працею по обробці дерева. До цього часу в підприємствах стоїть гостра справа про забевпечення робітників. Від січня ц. р., коли ціни на всі річи загального споживання різко підвищилися, продукція праці в підприємствах стала знижатися. Оплата праці в межах тарифних стовок стала цілком невистачаючою, а тому й трест з кожним днем тратить всяке значіння і тепер ледве животіє.

Не краще виглядає справа й з мукомольною промисловістю на Кубані. Большевики штучно витворили, так званий Кубчермуктрест (кубансько чорноморське обєднання мукомольно крупяної промисловости, обєднавши в нього 35 підприємств. Більшість з тих підприємств за браком матеріялів стоїть, а решта ледви дає 30 проц. того, що можна було здобути навіть при сучасних умовах, колиб на чолі стояли не комісарчики, які нічого не розуміють в промислових справах, а дійсно фахові люде Трест по 1. марта мав дефіцит на 1,589,083.734 карб.

Культура насінь на Україні.

При Наркомземі зорганізовано всеукраїнське товариство плекання насінь, що ставить своїм завданням розвиток і уліпшення українського сіменоводства, закупку і збут сортового матеріялу, раціоналізацію культури окремих ростин, а також постепенне удержавнення і кооперування всеї ростинної продукції.

Австрійськи гроші.

Уряд теперішної Австрії друкує нові паперові гроші, що ріжняться значно від давник передвоєнних банкнотів. Нові банкноти менші від передвоєнних і купюри ріжної вартости так подібні між собою, що через те трапляються в практиці досить неприємні похибки. Віденські ґазети доносять про випадки, коли дано по 50.000 місто по 5.000, бо одні і другі банкноти дуже подібні. Скількість паперових гроший побільшилась в останнім часі о 6 міліярдів корон, так що загальний обіг виносить 266 міліярдів корон.

Дрібні гроші в Чехах.

За час від 20. лютого до 20. марта ц. р. стягнено в Чехословакії з обороту австрійські 20 сотикові монети на суму 9 міліонів корон. В тім часі пущено в обіг на 8 міліонів нових 20-сотикових монет і на 13 міліонів нових 50-сотикових монет. Загалом в Чехословакії находиться тепер в обігу дрібними металічними грішми 21 міліонів чеських корон.

З Югославії.

Народний Югославянський Банк оголосив свій білянс, з котрого виходить, що в королівстві СГС. находиться в останнім часі в обігу 4,638,322.405 дінарів, себто о 8 міліонів дінарів більше, чим тиждень перед тим.

Із Загреба доносять, що в останнім часі в Югославії понизились ціни на зерно і муку. І так ціна пшениці з 1.900 юг. корон за 100 кг. упала до 1.780 юг. корон, кукурузи з 1.470 на 1.400 юг. корон.

Совітські гроші.

По відомостям совітських ґазет випуск паперових грошей в Совдепії минулого року 16,375 міліярдів карбованців. Дня 1. січня 1922 р. було в обігу 175 439 міліярдів. В останнім часі совітський уряд поручив Госбанкови розробити плян власних банкнотів. Це питання порушено в звязку з тими обставинами, що на провінції не вистарчає гроше их знаків і большевики не встигають їх друкувати.

Московська біржа.

Державний банк в Москві оголосив дня 23. марта такий курс заграничних валют: фунт штерлінгів — 2,800.000 руб., доляр 650.000, канад. доляр 600.000, французький паперовий франк 55.000, золотий франк 120.000. шведська корона 67,000, німецька марка 3.000, польська марка 120, естонська марка 650, латвійський рубель 7.500, золота десять-рублівка 3.500.000.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

менно до п. Г. Е. Гашинського, Львів, вул. Руська ч. 20. („Дністер“). 3—6 992

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Хто знає де перебуває **Іван Максимишин** козак 3. кадрового Херсонського корпусу зволить повідомити жінку Марію Максимишин в Буську, Галичина. Заграничні ґазети проситься о передрук 1026 1 1

Дрібні оголошення.

Женщина інтеліґентна до помочи в кухни потрібна. Відомість: Зацерковна, вул. Піскова 21, III. 995 2—3

Купець, кавалер літ 33, маєток вище 10 000.000 мп, ожениться з інтеліґентною гарною женщиною до 26 літ. Посаг великий не зашкодить. Фотоґрафія пожадана, за котру ручу словом чести. Зголошення до Адм. „Громадський Вістоик“ під „Купець“. 1023 1—1

Бувший урядник кооперативи пошукує відповідного заняття (касієра, магазинера, управителя склепу.) Ласкаві зголошення до Адміністрації під „Кооперагист“ 1028 1—2

Бувший активний, рахунковий і провіянтовий офіцер австрійської армії і У. Г. А. кавалер, глядає відповідного заняття. Зголошення під І. К. Витків новий повіт Радехів посте рестанте. 1024 1—3

Продам 15 славянських соломяних пнів, дуже добре удержаних. Роман Кузьмич Пісочна, приходство. 1018 1—3

ПОДЯКА.

З волі Найвищого несподівано скінчив життя мій невіджалуваний муж Сенько. Сею дорогою складаю найщирійшу подяку всім Вп. Панам що зволили взяти участь в сумнім похоронним обряді а іменно: Вп. п. дир. міської ґазові Жардецькому, Вп. надінжінерови Фуровичеви, Вп. урядн. Осуховському, Вп. веокфіресови Малчинському і всім Вп. Урядникам за їх щиру і безінтересовну пораду і розраду в тяжкім моїм горю. Рівнож дякую всім Товаришам праці покійного мого мужа з ґазівні за щире заняття похороном та зложення датків в квоті 11.630 марок через Вп. Пп Костюка і Щотковського. Всім товаришам залізничникам зі стації Підзамче за зложення вінця на могилу через Вп. п. Януша як також всім Товаришам недоцільно покійного з Домбя і Бриґідок. Всім складаю найщирійшу подяку і благаю Найвищого о найсолодшу винагороду.

АННА ҐРИНЬЦИШИН
вдова.

1015 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

ЛІКАР
Д-р В. КОБІЛЬНИК
825 ординує 1—3
у Винниках.

АДВОКАТ
Д-р АНТІН ГОРБАЧЕВСЬКИЙ
переніс свою адвокатську канцелярію до
Чорткова.

Рентґенольоґічне Заведення
Д-р В. МІЛЬБАУЕР
Стрий, вул. Міцкевича ч. 22.
1017 1—5

Пасічники! --- Позір!

Вже вийшов з друку заходом і накладом Українського Педаґоґічного Товариства та продається у всіх книгарнях підручник Нестора українських пасічників

МИКОЛИ МИХАЛЕВИЧА

„ПАСІКА“

Пяте оправлене видання з образками
Ціна примірника 300 мп., з перес. 330 мп.
ГОЛОВНИЙ СКЛАД в
КНИГАРНІ
Ставропиґійського Інститута в піднаймі
Українського Педаґоґічного Товариства
1—3 **Львів, вул. Руська 3.** XVIII

ЗАЯВА.

Отсим заявляється, що до літературної спадщини по бл. п. ЛЕСЕВИ МАРТОВИЧЕВИ покликані тільки його три підписані сестри і хто не має права без їх дозволу розпоряджатися його письменницькими творами. 1031 1—1

Коломия, дня 29. III. 1922

Марія з Мартовичів **Стефанева**
Вікторія з Мартовичів **Новодворська**
Людміла з Мартовичів **Левандовська.**

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВ-А ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові, Ринок 10, поручає

М. Старицький: В темряві, драма, А. Островський: Буря, драма, В. Винниченко: Між двох огнів, драма, Ю. Кміт: Подруже, драма.

ШТУЧНІ НАВОЗИ

як суперфосфат містячий, 20% фосфору, 5% азоту, доставляє сейчас ваґонові 3—3

„РЕҐУЛЯТОР“

Т-во для обороту товарового у ЛЬВОВІ, ОССОЛІНСЬКИХ 9.

НЕ ТРЕБА ЇХАТИ ДО ЛЬВОВА

на закупна на свята. Кожду хоч і найменшу скількість ріжнородних товарів висилаємо в одній почтовій посилці. На свята поручаємо по львівських цінах: каву, чай, какао, розинки, мігдали, оріхи, фіґи, чоколяду, помаранчі, цитрини, вино у фляшках, горілки і лікери. При замовленню просимо о завдаток. БЮРО замовлень: А. ОКПИШ і Ска торг.-пром. Спілка з обм. пор. Львів, 1021 вул Осолінських ч. 15. 1—1

ҐАЛЯНТЕРІЯ і МУЖЕСЬКЕ БІЛЛЯ

ГУРТОМ І ДЕТАЙЛЬНО

:: В МАҐАЗИНІ ::

1—1 істнуючім від 46 літ XX.

БУНД і УРІХ

ЛЬВІВ, РИНОК 35.

КОЛО „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ“.

1—1 **ВЕСНЯНІ** XX.

НАГОРТКИ

в маґазинах МУЖЕСЬКОЇ і ДИТЯЧОЇ конфекції

КЕРНЕР

Львів, вул. Трибунальська 6.

Ширіть наш часопис!!!

„ПОЛОТНО“ Львів Зіморвича 20. Полотна, цайги, сукна, мотузяні вироби. 736 0-?

ОЧКАРНІ, МАЛИНКИ до збіжа, ВИТИСКАЧІ і ПРАСИ до сиру, НАГРОБНІ ХРЕСТИ, МЛИНАРСЬКІ УРЯДЖЕННЯ, НАСІКУВАЧІ ПИЛЬНИКІВ, ВІДЛИВИ ЗАМІЗА і металю після власних і надісланих моделів достарчає і поручає

ФАБРИКА МАШИН І ВІДЛИВАРНЯ

Братів Біскупських С. А. Б.

1—6 в Коломиї. 1020

ЖАДАЙТЕ ЦІННИКІВ.

Заступник фірми: **Марко Фаєрштайн, Львів — Городецька 59.**

ДЛЯ ПАЩЕНИЦІ

В КРАСНІМ ВИБОРІ,

деякі в київськім стилю, має

1019 **„ДОСТАВА“** 1—2

у Львові; вул. Руська ч. 20.

Позір Тернопільщина!!

В пятницю, дня 7. квітня ц. р. в салі „Міщанського Братства“ в Тернополі, відбудеться ВЕЛИКА СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ з нагоди LXI. роковин смерти Т. Шевченка, при співучасти. Вп. пп. Т. Бесарабова, Д. Щербини, проф. Москвичева і проф. Е. Коппа. 1—1

1027 Подробиці в оголошеннях.

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЬ:

II. СЕРІЯ НОТ

ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ

в яку входять:

а) Гайворонський: „Синя Чічка“. б) Гайворонський: „Ой нагнувся дуб високий“, в) Гайворонський: „Ой казала мати та не бачувати“.

Всі на голос і фортепян. Ціна поодинокого випуска 150 Мп. — Головний склад:

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ і АНТИКВАРНЯ

766 ЛЬВІВ, вул. Рутовського 22. 3—3

Урядово уповноважене до парцеляції одинове українське

: ПАРЦЕЛЯЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО :

„ЗЕМЛЯ“

стов. зар. з обм. порукою

у ЛЬВОВІ, Ринок 43,

ч. телеф. 533.

переводить парцеляції і приймає 7кладки до обороту на 10% і висше в24 після умови. 7—?

Пасту у всіх красках —

Васелину — — — — —

Французьку масу до підлоги —

Шевський віск — —

Сентитичний шеляк -

Масу гектоґрафічну і чорнило

Атраментовий порошок

Фляшковий ляк —

Луг до білля — — — —

Ультрамарину до білля

Бруноліну — — — —

в найлучших якостях і найдешевше поручає 2—5 XX.

ХЕМІЧНА ФАБРИКА „СФІНКС“

ЛЬВІВ, вул. Слокечна ч. 2.

НАЙКРАЩІ ДЗВОНИ з ПЕРЕДВОЄННОГО МАТЕРІЯЛУ

ДОСТАРЧАЄ ПІД ҐАРАНТІЄЮ

„РИЗНИЦЯ“ Т-ВО ЗАР. з ОБМ. ПОРУКОЮ в САМБОРІ.

ВСІ ІНФОРМАЦІЇ ДАЄ ВІДВОВОТНОЮ ПОЧТОЮ.

Багато листів з похвалою і подякою, як приміром:

„Отсим мило мені повідомити Впов. Дирекцію, що з надісланих дзвонів так я, як і мої парохіяни єсьмо зовсім вдоволені. Викінчення їх солідне, звук чистий і гармонійний, а ціна невисока, тимбільше, що фабрика, котрої Ви єсьте посередником, не рахує осібно окуття і опилковання дзвонів по вийнятю з форми, як се роблять инші фірми. Тому складаю *Вам* за сі дзвони заслужену подяку і уповажняю Вас помістити сю подяку в часописях.

Макова, 26. I. 1922. 1005 2-3 **о. Іван Гринишин, парох.“**

ПОРТРЕТИ в українських, художних, різьблених рамах, прикрашених тризубом Шевченка і Франка більші по 3500 мп., менші по 1200 мп., Поручається українські, релігійні образи в різьблених рамах по 6000 і 8000 мп. пара, кольоровану картину „Гість з Запоріжа“ в такихже рамах 1200 мп., — великі кольоровані картини „Вїзд Б. Хмельницького до Київа“, „Гість із Запоріжа“ та „Гаґілки“ (всі лише) в рамах дубових або українських в ціні від 14.000 до 24.000 мп. Приймається замовлення й на самі різьблені рами по цінах загально приступних. Замовлення і гроші (задатки) слати на адресу: ІВАН ПАВЛИК, Львів, Ринок ч. 10, II. п. 905 4—5

ПЛУГИ, БОРОНИ, ЛЬОКОМОБІЛІ, АҐРЕҐАТИ І МОТОРИ

поручає зі свойого складу Ґенеральне Заступництво

Акц. Т-ва „Манфред Вайсс в Будапешті“

Інжинери

Т. ПЕРУЦ і ф. СІЕМС

XI. Спілка з обм. пор. 2-3

Львів, вул. Келарівська 2

МАШИНИ ДО ШИТТЯ

найновійших системів і їх складові части, прилади до кравеччини і ручних робіт

поручає 980 2—10

АЛЕКСАНДЕР МАЛИМОН

СКЛАД МАШИН ДО ШИТТЯ

ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 11 а.

Приймає рівнож машини до направи.

ВАЖНЕ ДЛЯ СЕЛЯН!!

Нововідкрита

Перша краєва фабрика ткацьких виробів

Львів, вул. Пекарська 53.

приймає прядиво, всякого рода льняні сирівці та чесане і мішане конопля, льняні і конопляні вически в заміну за готові полотна ріжного рода, цайги, хустки, шалі, матерії на матерацу, стори, пішви, насипи і т. п. або також за готівку, платячи найвищу ціну. 1004 2—10

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від неділі 2. квітня с. р.

II. і останню серію драми, котра викликала так сильне враження,

драму в 6 актах п. н.

Леді Гамільтон

(ПОСЛІДНА ЛЮБОВ АДМІРАЛА НЕЛЬЗЕНА.)

В головній ролі корифейка кінових звізд, молода русалка сяюча уродою ЛІЯНА ГАЙД в оточенню найзнаменитших артистів екрану.

ЮХТИ СКІРА на підошви

БОКСИ

ШЕВРО

ТЕЛЯЧІ СКІРИ ЛЯКЕРИ

— — — — Найкращі якости по приступних цінах продає — — — — 977

КООПЕРАТИВ

для промислу і торговлі СКІРОЮ

СТОВ. ЗАР. З ОБМ. ПОР.

у ЛЬВОВІ, вул. Вірменська ч. 8

(коло „Народного Дому“,)

Кооперативам і купцям дається опуст. 3—10

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма. З друкарні Спілки „Діло“.